

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA
BỆNH VIỆN ĐA KHOA TỈNH

**CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO
LỘC MÀNG BỤNG LIÊN TỤC**

Khánh Hòa, năm 2025

GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH

Chương trình đào tạo **Lọc màng bụng liên tục** là chương trình đào tạo kỹ thuật chuyên môn khám bệnh, chữa bệnh của Bệnh viện Đa khoa tỉnh Khánh Hòa dành cho các bác sĩ đa khoa nhằm trang bị cho học viên các kiến thức và kỹ năng thực hành kỹ thuật lọc màng bụng cơ bản.

Chương trình đào tạo có thời lượng 3 tháng cung cấp các nguyên lý cơ bản của phương pháp lọc màng bụng, hướng dẫn thực hành lọc màng bụng như thiết lập chế độ lọc màng bụng, các quy trình thực hành lọc màng bụng, nghiệm pháp đánh giá màng bụng, hướng dẫn người bệnh thực hiện lọc màng bụng tại nhà, thực hành tổ chức đơn vị lọc màng bụng, quản lý bệnh nhân lọc màng bụng, phát hiện và xử trí các biến chứng lọc màng bụng như suy siêu lọc, các biến chứng nhiễm trùng và không nhiễm trùng... góp phần nâng cao kết quả điều trị và chất lượng cuộc sống cho bệnh nhân suy thận giai đoạn cuối được điều trị thay thế bằng phương pháp lọc màng bụng.

Hoàn thành chương trình đào tạo, học viên được cấp chứng chỉ “**Lọc màng bụng liên tục**” theo quy định của Thông tư 32/2023/TT-BYT của Bộ Y tế quy định chi tiết một số điều của Luật Khám bệnh, chữa bệnh và Nghị định 96/2023/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Khám bệnh, chữa bệnh.

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO LIÊN TỤC

“LỌC MÀNG BỤNG LIÊN TỤC”

1. Tên khóa học và thời lượng về khóa học

- Tên khóa học: Lọc màng bụng liên tục.
- Thời lượng: 3 tháng (tương đương 528 tiết học)

2. Đối tượng, yêu cầu đầu vào đối với học viên

Là các bác sĩ đa khoa (học viên không được tham gia bất kỳ khóa học khác cùng thời gian)

3. Mục tiêu khóa học

3.1. Mục tiêu chung: Kết thúc khóa học, học viên được trang bị các kiến thức, kỹ năng và thái độ trong thực hiện kỹ thuật lọc màng bụng cho bệnh nhân suy thận giai đoạn cuối.

3.2. Mục tiêu cụ thể của khóa học:

a. Kiến thức:

1. Trình bày cơ chế, ưu nhược điểm, các phương pháp lọc màng bụng: chỉ định, chống chỉ định lọc màng bụng.
2. Trình bày được kiểm soát dịch trong lọc màng bụng.
3. Trình bày được tổ chức đơn vị lọc màng bụng, quản lý bệnh nhân lọc màng bụng.
4. Trình bày được các biến chứng nhiễm trùng và không nhiễm trùng trong lọc màng bụng, phác đồ điều trị.
5. Trình bày được dinh dưỡng ở người bệnh lọc màng bụng.

b. Kỹ năng:

1. Thực hiện được các thủ thuật, kỹ thuật trong lọc màng bụng.
2. Xử trí được các biến chứng nhiễm trùng và không nhiễm trùng trong lọc.

c. Thái độ:

1. Bảo đảm an toàn cho người bệnh
2. Hợp tác tốt với người bệnh trong quá trình thăm khám và điều trị
3. Rèn luyện tinh thần trách nhiệm, tác phong khẩn trương trong quá trình thực hiện chuyên môn.

4. Chương trình chi tiết

STT	NỘI DUNG	Mục tiêu	Số tiết		
			Tổng số	LT	TH
1	Chỉ định, chống chỉ định lọc màng bụng (LMB)	1. Trình bày được khái niệm cơ bản về LMB (Giải phẫu và sinh lý hệ thận tiết niệu, sinh lý LMB...). Ưu nhược điểm của phương pháp lọc màng bụng. 2. Trình bày được chỉ định của phương pháp lọc màng bụng 3. Trình bày được chống chỉ định của phương pháp lọc màng bụng: Chống chỉ định tương đối và tuyệt đối.	12	4	8
2	Các phương pháp lọc màng bụng và hệ thống lọc màng bụng	1. Trình bày được lọc màng bụng liên tục ngoại trú. 2. Trình bày được lọc màng bụng chu kỳ tự động. 3. Trình bày được hệ thống lọc màng bụng: các loại catheter và các loại dịch sử dụng.	16	4	12
3	Tổ chức và quản lý chương trình lọc màng bụng	1. Trình bày được yêu cầu về cơ sở vật chất và nhân lực. 2. Thiết lập và quản lý chương trình lọc màng bụng. 3. Trình bày được một số vấn đề: an toàn người bệnh, kiểm soát nhiễm khuẩn, đánh giá định kỳ...	20	4	16
4	Thiết lập chương trình lọc màng bụng	1. Trình bày được các chỉ số kê đơn lọc màng bụng quan trọng. 2. Trình bày được cách đánh giá tính thấm màng bụng. 3. Trình bày được liệu trình điều trị người khởi đầu lọc màng bụng. 4. Trình bày được thiết kế phù hợp cho từng cá nhân. 5. Theo dõi và điều trị được lâu dài.	94	4	90
5	Kiểm soát dịch trong lọc màng bụng	1. Trình bày được cách đánh giá tình trạng dịch của người bệnh. 2. Trình bày được cơ chế của thừa dịch. 3. Trình bày được suy siêu lọc.	94	4	90

STT	NỘI DUNG	Mục tiêu	Số tiết		
			Tổng số	LT	TH
		4. Xử trí được thừa dịch. 5. Trình bày được các chiến lược không dùng Glucose			
6	Lọc màng bụng ở một số đối tượng đặc biệt.	1. Trình bày được lọc màng bụng ở người cao tuổi. 2. Trình bày được lọc màng bụng ở bệnh nhân đái tháo đường. 3. Trình bày được lọc màng bụng ở trẻ em. 4. Thực hiện được các quy trình lọc màng bụng ở một số đối tượng đặc biệt	48	4	44
7	Dinh dưỡng ở người bệnh lọc màng bụng	1. Trình bày được ảnh hưởng của lọc màng bụng lên tình trạng dinh dưỡng và chuyển hóa. 2. Trình bày được lời khuyên dinh dưỡng cho bệnh nhân lọc màng bụng 3. Kê thực đơn dinh dưỡng ở người bệnh lọc màng bụng	20	4	16
8	Biến chứng không nhiễm trùng	1. Trình bày được biến chứng suy siêu lọc. 2. Trình bày được biến chứng dò rỉ dịch lọc. 3. Trình bày được biến chứng tắc catheter 4. Trình bày được biến chứng thoát vị. 5. Trình bày được biến chứng khó chịu vùng bụng khi cho dịch vào và tháo dịch ra. 6. Trình bày được biến chứng tràn khí màng bụng. 7. Trình bày được biến chứng tràn máu màng bụng. 8. Trình bày được biến chứng tràn dịch màng phổi. 9. Xử trí được các biến chứng không nhiễm trùng	94	4	90
9	Biến chứng nhiễm trùng	1. Trình bày được biến chứng nhiễm trùng chân ống, đường hầm.	94	4	90

STT	NỘI DUNG	Mục tiêu	Số tiết		
			Tổng số	LT	TH
		2. Trình bày được biến chứng viêm phúc mạc. 3. Trình bày được chỉ định rút catheter 4. Xử trí được các biến chứng nhiễm trùng			
10	Ôn tập, kiểm tra đánh giá		36	8	28
	Tổng số tiết học		528	36	492

5. Tên tài liệu dạy - học

- Tài liệu chính thức: Tài liệu do các giảng viên trực tiếp tham gia giảng dạy biên soạn dựa theo tài liệu Cẩm nang lọc màng bụng - Bộ Y tế, nhà xuất bản Y học, năm 2015; Quy trình kỹ thuật lọc màng bụng do Bộ Y tế ban hành theo Quyết định số 2874/QĐ-BYT ngày 08/8/2013.

- Tài liệu đọc thêm cho học viên: Một số bài giảng đọc thêm, tài liệu tham khảo sẽ phát trong quá trình học.

6. Phương pháp dạy - học

Sử dụng các phương pháp dạy học tích cực, lấy học viên làm trung tâm, phương pháp đa dạng nhằm đạt được mục tiêu của khóa học, bao gồm:

- Thuyết trình
- Thảo luận nhóm
- Thực hành trên bệnh nhân dưới sự hướng dẫn của giảng viên
- Học gián tiếp qua video clip về các quy trình kỹ thuật thay dịch, sẵn sóc catheter, thay transfer set ...
- Giao ban, chia sẻ ca bệnh.

7. Tiêu chuẩn giảng viên và trợ giảng

Giảng viên chính, trợ giảng tham gia giảng dạy đảm bảo các yêu cầu sau:

- Có phạm vi chuyên môn phù hợp với nội dung bài giảng, có trình độ đại học, sau đại học.
- Có chứng chỉ hành nghề liên tục ở ngành/chuyên ngành giảng dạy
- Có chứng chỉ bồi dưỡng phương pháp dạy - học lâm sàng.

8. Thiết bị, học liệu cho khóa học

Phương tiện giảng dạy:

- Phòng học
- Máy tính, máy chiếu, màn chiếu
- Bảng viết, bút dạ

- Các phương tiện thực hành phù hợp nội dung bài học
- Phòng bệnh

9. Tổ chức thực hiện chương trình

- Trung tâm Đào tạo - Chỉ đạo tuyến có nhiệm vụ chủ trì, triển khai chương trình và các thủ tục liên quan như tổ chức khai giảng, bế giảng, đánh giá trước, sau khóa học...
- Khoa Hồi sức Tích cực và Chống độc bố trí giảng viên hướng dẫn lý thuyết và thực hành, soạn bài giảng theo quy định, sắp xếp tiếp nhận học viên thực hành tại khoa.
- Lý thuyết: Học lý thuyết vào các buổi chiều tại giảng đường của Trung tâm Đào tạo - Chỉ đạo tuyến; Phòng giao ban Khoa Hồi sức Tích cực và Chống độc
- Thực hành tiền lâm sàng: học viên thực hiện các kỹ thuật lọc màng bụng và hướng dẫn thực hành mô phỏng tại đơn vị Thận nhân tạo.
- Thực hành lâm sàng: học viên chia nhóm, luân phiên học thực hành tại buồng bệnh và phòng khám lọc màng bụng ngoại trú tại đơn vị Thận nhân tạo, học viên được thực hiện kỹ thuật dưới sự hướng dẫn trực tiếp của giảng viên.

10. Đánh giá và cấp giấy chứng nhận cập nhật kiến thức y khoa liên tục

10.1. Đánh giá khóa học

a. Đánh giá trước khóa học:

Học viên hoàn thành phiếu khảo sát trước đào tạo.

b. Đánh giá quá trình:

Học viên được đánh giá thường xuyên thông qua sự chuyên cần trong quá trình đào tạo và mức độ hoàn thành chỉ tiêu thực hành.

c. Đánh giá cuối khóa học:

- Thi lý thuyết: vấn đáp tổng hợp kiến thức toàn khóa học.
- Thi thực hành: làm bệnh án và thực hiện kỹ thuật trên bệnh nhân

10.2. Cấp chứng chỉ đào tạo kỹ thuật chuyên môn khám bệnh, chữa bệnh

Các điều kiện học viên cần đạt để được cấp Giấy chứng nhận:

- Không vi phạm nội quy, quy định của Bệnh viện, khoa phòng và khóa đào tạo
- Hoàn thành các chỉ tiêu thực hành.
- Điểm thi lý thuyết, thực hành cuối khóa học đạt từ 5 điểm trở lên (thang điểm 10)

11. Chỉ tiêu thực hành (kỹ năng cần đạt khi kết thúc khóa học)

STT	Tên thủ thuật, kỹ thuật	Chỉ tiêu về tay nghề (số lượng tối thiểu/1HV)		
		Kiến tập	Phụ giúp	Tự làm dưới sự hướng dẫn
1.	Khám tư vấn và chỉ định bệnh nhân thẩm phân phúc mạc	10	5	0
2.	Khám ngoại trú lọc màng bụng	300	30	30

STT	Tên thủ thuật, kỹ thuật	Chỉ tiêu về tay nghề (số lượng tối thiểu/1HV)		
		Kiến tập	Phụ giúp	Tự làm dưới sự hướng dẫn
	Điều chỉnh kê toa lọc màng bụng			
3.	Chẩn đoán, xử trí viêm phúc mạc, nhiễm trùng chân ống, đường hầm	5	5	5
4.	Quy trình thay dịch lọc màng bụng	5	10	10
5.	Quy trình thực hành thay băng chân catheter lọc màng bụng	5	10	10
6.	Quy trình thực hành thay bộ chuyển tiếp (transfer set)	5	5	5
7.	Kỹ thuật lấy mẫu dịch lọc màng bụng làm xét nghiệm	5	5	10